

Jaro ožívá v Evropě i Africe

Ptačí migrace je obdivuhodný fenomén připomínající nejen věčný koloběh přírody, ale také schopnosti stěhovavých ptáků, kteří každoročně podnikají cesty dlouhé tisíce kilometrů a na jaře se zase vracejí zpět. Bohužel stále více ptáků se již nevrátí, neboť při své pouti překonávají nejen úctyhodné vzdálenosti, ale také četná nebezpečí. Mnohá způsobuje člověk, ať již jde o odstřely a odchyty ptáků, jimiž jsou proslulé středomořské ostrovy, nástrahy ve formě nezajištěných drátů elektrického vedení nebo prosklené plochy a větrné elektrárny. Zdaleka nejhorší je ale ničení biotopů, jako např. odlesňování nebo vysoušení mokřadů, což společně s intenzivním zemědělstvím přímo ohrožuje až 80 % všech stěhovavých ptáků. Však také mnozí z nich zažívají v posledních desetiletích dramatický úbytek počtů. I na to se snaží upozornit mezinárodní vzdělávací kampaň Spring Alive, která letos pokračuje 7. sezónou. V rámci této akce lidé z celé Evropy, Blízkého východu i Afriky sledují přilety vybraných stěhovavých druhů ptáků.

Kampaň organizace BirdLife International je určena především pro děti, jejich rodiny a školní kolektivy, zapojují se však účastníci i dalších věkových kategorií. V České republice ji pod názvem Jaro ožívá koordinuje Česká společnost ornitologická. Podstatou je sledování přiletu pěti vybraných ptačích poslů jara: čápa bílého, vlaštovky obecné, kukačky obecné, rorýse obecného a vlhy pestré. První pozorování jednotlivých druhů se zaznamenávají na www.springalive.net. Zde si účastníci mohou prohlédnout postup jara podle přiletu ptáků v tabulkách a mapách, poslechnout hlasové záznamy, zahrát hry a získat cenné informace. K dispozici jsou i ptačí videa na YouTube kanálu SpringAlivenet a stránky na sociální síti Facebook. Učitelé si mohou na stránkách zdarma stáhnout

různé výukové materiály. Kampaň provádějí i další akce na regionální a mezinárodní úrovni (viz informace o fotografické soutěži na této straně). S projektem se můžete seznámit také na vycházkách Vítání ptačího zpěvu a některých akcích ke Dni Země.

Projekt je rozdělen na dvě fáze – jarní evropskou (sledování přiletu migrantů na hnízdiště) a podzimní africkou (sledování přiletu ptáků na zimoviště), do níž se zapojuje zatím jen Jihoafrická republika. Účast zemí z obou kontinentů připomíná, že ptáci skutečně neznají hranic a jejich efektivní ochrana se neobejde bez mezinárodní spolupráce. Jsme rádi, že počet zúčastněných zemí stále roste, v r. 2012 se ke kampani připojí nové evropské státy – Bosna a Hercegovina, Černá Hora a Kazachstán, čeká se i zapojení dalších afrických zemí.

Vloni zaznamenali účastníci z 36 zemí více než 127 000 pozorování, nejvíce z dosavadních ročníků. Česká republika přispěla celkem 2 647 záznamy, čímž se umístila na výborném 6. místě. Nejčastěji pozorovaným druhem byla vlaštovka obecná (36 % všech pozorování) a v rámci ČR čáp bílý s 875 záznamy (33 %). Projekt si získává stále větší oblibu v základních a středních školách, zapojují se desítky školních a dětských kolektivů.

Jedním z důležitých cílů projektu je zvyšovat povědomí o faktorech působících na fenologické chování ptáků (načasování migrace, kladení vajec, hnízdění, výskyt hmyzu jako potravního zdroje aj.), které často ovlivňují klimatické změny. Díky informacím na www.springalive.net snad více porozumíme zákonitostem přírody. A třeba i pochopíme, jak naše chování působí v přírodě mnohdy nevratné změny, které mohou vést až k lesům bez kukaččích volání a obloze bez čápů.

Projekt podporuje The Mitsubishi Corporation Fund for Europe and Africa.

Kontaktní údaje pro předplatitele

SEND Předplatné, s. r. o.
P. O. Box 141
140 21 Praha 4

tel.: 225 985 225
fax: 225 341 425
sms: 605 202 115
e-mail: send@send.cz
www.send.cz

Kalendář biologa

15. května 2012: Celostátní seminář k 70. narozeninám prof. Jana Glosera: Ekologická fyziologie rostlin – výzkum v polárních oblastech. KEBR PFF UK v Praze, Viničná 5. Více na: <http://kfrserver.natur.cuni.cz/studium/anatomie/LS2012/gloser/gloser.html>

Inzerce

Prodám časopisy Živa: ročníky 1968–79 vázané a ročníky 1980–2008 volně. Chybí ročník 1992 a čísla 1981/6 a 1991/4. Ing. Oldřich Zelený, 503 26 Osice 97; tel.: 608 882 431; e-mail: oldrichzeleny@volny.cz

Mezinárodní fotografická soutěž pro děti do 16 let Moje první pozorování

Soutěž BirdLife International a projektu Spring Alive. Každý účastník může zaslat jednu fotografii některého z cílových druhů stěhovavých ptáků. Fotografie vkládejte od 1. 4. do 21. 6. na www.springalive.net, kde jsou uvedena i pravidla soutěže. Účastníci mohou vyhrát digitální fotoaparát.

Pozvánka

Letní biologické soustředění středoškoláků Arachne

Čeká na vás 14 dní plných:

přírody zblízka, otázek a odpovědí, odborných přednášek, zajímavých praktických cvičení a terénních exkurzí, práce na vlastním výzkumném projektu, mnoho pohybových, přemýšlečích a tvořivých her, potu a nezapomenutelných zážitků, deště, bláta a slunných dní, trošky sebepoznání. Celých 14 dní budete obklopeni lidmi s podobnými zájmy, jako máte vy! A věřte, že na lenošení nezbude čas. Většina ho bude věnována odbornému programu a zbylé

chvilky hrám, při kterých se Vám bude leccdy tajit dech.

Soustředění se koná 22. 7.–5. 8. 2012 ve středisku Chaloupky u Okříšek

Akci pořádá Sdružení Arachne, o. s., ve spolupráci se studenty a pedagogy Přírodovědecké fakulty UK v Praze pro studenty středních škol z celé České republiky a Slovenska. Předpokládaná cena soustředění je 4 400 Kč.

Předběžnou přihlášku a další informace získáte na www.arach.cz

